

4. วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ

การจัดทำคู่มือการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน ของโรงงานไฟ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 4.1 เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวทางการประเมินผลระบบการควบคุมภายใน
- 4.2 เพื่อให้การจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในถูกต้องและสอดคล้องเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด
- 4.3 เพื่อให้การจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของทุกหน่วยงานภายในโรงงานไฟเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 4.4 เพื่อให้พนักงานทุกคนเข้าใจกลไกการทำงานของโรงงานไฟ และสามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

5. องค์ประกอบของการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่สำคัญของการควบคุมภายใน ซึ่งจำแนกเป็น 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ตามแนวทางของ COSO ซึ่งเป็นแม่แบบสากลของการควบคุมภายใน ประกอบด้วย

- สภาพแวดล้อมของการควบคุม
- การประเมินความเสี่ยง
- กิจกรรมการควบคุม
- สารสนเทศและการสื่อสาร
- การติดตามประเมินผล

5.1 องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมของการควบคุม (control environment)

สภาพแวดล้อมของการควบคุม หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติและความตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายในของบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน โดยบุคลากรทุกคนเข้าใจความรับผิดชอบและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเอง มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงการยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และวิธีการทำงานต่างๆ ที่หน่วยงานกำหนดไว้

5.2 องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (risk assessment)

ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความเสี่ยงเหล่านี้อาจเกิดจากสาเหตุภายนอกหรือภายในหน่วยงานก็ได้ โดยเฉพาะในการดำเนินงานปัจจุบัน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของนโยบายรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจ ภาวะเบียดต่างๆ ทำให้แต่ละองค์กรต้องเผชิญกับความเสี่ยงมากขึ้น ถ้าหน่วยงานสามารถบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยให้สามารถเตรียมการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ทันที่

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

1. การระบุปัจจัยเสี่ยง
2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง
3. การประเมินความเสี่ยง
4. การบริหารความเสี่ยง
5. การสอบทานและการประเมินผล

5.3 องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุม (control activities)

กิจกรรมการควบคุมเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้มั่นใจได้ว่า นโยบายและกระบวนการเกี่ยวกับการควบคุมภายในกำหนดขึ้นนั้น ได้มีการนำไปปฏิบัติตามภายในหน่วยงานอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ กิจกรรมการควบคุมยังช่วยสร้างความมั่นใจว่าหน่วยงานมีกิจกรรมที่เหมาะสมในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้น กิจกรรมการควบคุมควรกำหนดให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินได้โดยมีข้อควรพิจารณาในการกำหนดกิจกรรมการควบคุม ดังต่อไปนี้

- กิจกรรมการควบคุมควรเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานตามปกติ
- กิจกรรมการควบคุมต้องสามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- ค่าใช้จ่ายในการกำหนดให้กิจกรรมการควบคุมต้องไม่สูงกว่าผลเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หากไม่กำหนดให้มีกิจกรรมการควบคุม

5.4 องค์ประกอบที่ 4 สารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication)

การควบคุมภายในที่ดีจะเกิดขึ้นได้ เมื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนั้นได้มีการบ่งชี้ รวบรวมและชี้แจงให้แก่บุคคลที่ควรทราบ โดยผ่านทางรูปแบบและเวลาการสื่อสารที่เหมาะสม ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานนั้น อาจเป็นไปทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การเงิน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยแหล่งข้อมูลอาจมาจากภายในหรือภายนอกองค์กร

- องค์ประกอบในเรื่องสารสนเทศและการสื่อสาร อาจพิจารณาประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้
 - ข้อมูลเพียงพอ ถูกต้อง ภายใต้รูปแบบที่เหมาะสม และทันเวลา เพื่อช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ การบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ
 - การสื่อสารข้อมูลเกิดขึ้นอย่างทั่วถึงทั้งองค์กร จากผู้บริหารถึงพนักงานและในทางกลับกัน ระหว่างหน่วยงานหรือส่วนงาน ระหว่างองค์กรกับบุคคลภายนอก เช่น สื่อมวลชน ผู้ออกกฎระเบียบต่างๆ
 - การสื่อสารอย่างชัดเจนให้บุคลากรทราบถึงความสำคัญและความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

5.5 องค์ประกอบที่ 5 การติดตามประเมินผล (monitoring)

การควบคุมภายในทั้งหลายที่จัดให้มีขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกลไกในการติดตามประเมินผล เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในนั้นอย่างสม่ำเสมอ และการปฏิบัตินั้นยังมี

ความเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะอย่าลืมว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงในการดำเนินงาน และความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป อาจจำเป็นต้องปรับปรุงการควบคุมภายในให้เหมาะสมด้วย

การติดตามผลนั้นสามารถทำได้โดยรวมอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ เช่น การที่ผู้บังคับบัญชาคอยติดตามถามไถ่ปัญหาในการทำงาน ก็ถือว่าเป็นการติดตามผลอย่างหนึ่ง

การประเมินผล คือการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะหรือเป็นครั้งคราว เช่น การตรวจสอบโดยหน่วยตรวจสอบภายใน ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลในหน่วยงานนั้นเอง หรือการมอบหมายให้บุคคลภายนอกมาทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายใน หากหน่วยงานมีหน่วยตรวจสอบภายใน ก็ต้องส่งเสริมและพัฒนาหน่วยงานนี้ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจริง ๆ ดังคำกล่าวในปัจจุบันที่ว่า ผู้ตรวจสอบภายในคือที่ปรึกษาอันมีค่ายิ่งต่อผู้บริหารวิชาชีพตรวจสอบภายในก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก พร้อมๆ กับความสำคัญของการควบคุมภายใน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาสองเรื่องนี้ไปพร้อมๆ กัน

6. การติดตามประเมินผล

หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) และการประเมินผลเป็นรายครั้ง (Separate Evaluation) ซึ่งแยกเป็นการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self Assessment) และการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ (Independent Assessment)

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีการติดตามประเมินผล โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และการประเมินผลเป็นรายครั้งอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ความมั่นใจว่า

- ระบบการควบคุมภายในที่วางไว้เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติจริง
- การควบคุมภายในดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและสอบทานอื่นๆ ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันเวลา
- การควบคุมภายในได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

7. ความแตกต่างระหว่าง “การติดตามผล” และ “การประเมินผล”

ข้อกำหนดในเรื่อง “การติดตามประเมินผล” ตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดไว้ในมาตรฐานการควบคุมภายใน สามารถจำแนก “การติดตามประเมินผล” ออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และ การประเมินผลเป็นรายครั้ง กล่าวคือ

การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการสอบทานกิจกรรมและรายการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงาน โดยเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ เช่น การสอบทานการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา ซึ่งจะช่วยให้มั่นใจว่าการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามการควบคุมภายในที่กำหนดไว้

บุคลากรทุกคนในองค์กรมีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามผลร่วมกัน แต่ขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะงานและตำแหน่งหน้าที่ การติดตามผลโดยฝ่ายบริหาร และบุคลากรระดับปฏิบัติการ จึงมุ่งเน้นการติดตามผลในลักษณะที่แตกต่างกัน

★ การติดตามผลของฝ่ายบริหาร

ฝ่ายบริหารควรติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน และสอบทานว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะและระดับของความเสี่ยงที่แสดงถึงความจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการควบคุมภายในที่มีอยู่หรือไม่

★ การติดตามผลของบุคลากรระดับปฏิบัติการ

บุคลากรระดับปฏิบัติการควรติดตามผลการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้ปฏิบัติงานโดยถูกต้อง และเป็นไปตามการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ รวมทั้งควรแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องก่อนที่จะเสนอให้ผู้บังคับบัญชา

ในขณะเดียวกัน ฝ่ายบริหารควรจัดให้มีการสื่อสารให้ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมภายในที่มีอยู่ และสนับสนุนให้บุคลากรระดับปฏิบัติการพร้อมที่จะรายงานสิ่งผิดปกติ เนื่องจากบุคลากรระดับปฏิบัติการเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในรายละเอียดของการปฏิบัติงานประจำวันขององค์กร จึงมีข้อได้เปรียบในการค้นพบปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ในการปฏิบัติงาน เมื่อฝ่ายบริหารได้รับรายงานเกี่ยวกับความไม่มีประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่มีอยู่หรือความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ควรให้ความสำคัญและพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามความจำเป็นและเหมาะสม

การประเมินผลเป็นรายครั้ง หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ว่าเป็นไปตามภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้หรือไม่ ขอบเขตและความถี่ของการประเมินผลจะขึ้นอยู่กับผลจากการประเมินความเสี่ยงและประสิทธิผลของการติดตามผล

การประเมินผลเป็นรายครั้งสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง และการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ

★ การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self Assessment)

การประเมินการควบคุมด้วยตนเองเป็นการประเมินผล โดยการกำหนดให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินความเสี่ยง โดยร่วมกันพิจารณาระบุและ วิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงกระบวนการและกิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และปรับลดกิจกรรมการควบคุมที่ทำให้การดำเนินงานขององค์กรล่าช้าหรือไม่มีประสิทธิภาพ โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการลดภาระการควบคุมภายในนั้น

การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง จะช่วยให้ฝ่ายบริหารค้นพบปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากปัญหาดังกล่าวได้ ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงควรกำหนดให้มีการประเมินตนเองในทุกกิจกรรมของหน่วยงาน

★ การประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ (Independent Assessment)

การประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระเป็นการประเมินผลโดยผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานภายในขององค์กร โดยปกติมักจะกระทำโดยผู้ตรวจสอบภายในซึ่งเป็นผู้ที่เป็นอิสระจากการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการประเมินผลได้ดำเนินไปอย่างเที่ยงธรรม หรืออาจจะกระทำโดยผู้ตรวจสอบหรือที่ปรึกษาภายนอก เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีความเที่ยงธรรมมากขึ้น การประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระจะช่วยให้เกิดความมั่นใจว่า ฝ่ายบริหารได้ประเมินการควบคุมด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลอย่างอิสระไม่ควรเป็นกิจกรรมการควบคุมที่ทดแทนการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง แต่ควรจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง

8. กระบวนการประเมินการควบคุมภายใน

การประเมินการควบคุมภายในควรเริ่มต้นจากการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของการควบคุมภายในโดยใช้วิธีการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง ซึ่งแต่ละหน่วยงานควรประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในของหน่วยงานตนควบคู่ไปกับการประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของตน

วิธีการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง ประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ (CSA Workshop)
- การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires)

โดยทั่วไปแล้ว หน่วยงาน มักจะใช้แนวทางดังกล่าวข้างต้นในลักษณะที่ผสมผสานกันตามที่เหมาะสม โดยไม่ได้ยึดแนวทางใดแนวทางหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว

การใช้แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ (CSA Workshop) นั้น ในแต่ละหน่วยงานจะจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างตัวแทนของหน่วยงานที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการหรือกิจกรรมที่ประเมินเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความเสี่ยงและการควบคุมภายในในแง่มุมต่างๆ และค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาข้อบกพร่องที่มีอยู่

วิธีการประเมินการควบคุมด้วยตนเองอีกแนวทางหนึ่ง คือ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นการใช่วิธีการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามที่มีคำถามที่ให้ตอบในลักษณะใช่/ไม่ใช่ มี/ไม่มี เป็นเครื่องมือที่สำคัญ

แนวทางแรกในลักษณะของการประชุมเชิงปฏิบัติการ (CSA Workshop) ได้รับความนิยมสูงสุด และเกือบจะทุกองค์กรจะใช้แนวทางนี้ในการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามหากองค์กรยังขาดความพร้อมในแง่ของวัฒนธรรมขององค์กรที่ไม่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง แนวทาง

ของการใช้แบบสอบถามน่าจะเป็นทางเลือกอันดับต่อไป ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาในเรื่องของสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดีขึ้นได้

ในกรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง พบว่าการควบคุมภายในที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ขั้นตอนต่อไป คือ การจัดทำแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน โดยกำหนดขั้นตอนของการนำไปปฏิบัติ และผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับเรื่องต่างๆ เช่น แผนกลยุทธ์ กระบวนการบริหารจัดการ บุคลากร รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน ระบบข้อมูลและการรายงาน เป็นต้น

เมื่อแต่ละหน่วยงานภายในองค์กรได้ประเมินการควบคุมด้วยตนเองแล้ว ควรรวบรวมผลการประเมินดังกล่าวเพื่อพิจารณาและสรุปผลการประเมินในภาพรวม

นอกจากการประเมินการควบคุมด้วยตนเองแล้ว ในแต่ละองค์กรยังต้องมีผู้ตรวจสอบภายในที่ทำหน้าที่ในการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้มั่นใจว่าการประเมินผลการควบคุมภายในของฝ่ายบริหารเป็นไปอย่างเที่ยงธรรม โดยผู้ตรวจสอบภายในจะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับจุดอ่อนของการควบคุมภายใน ในรูปของ “ข้อตรวจพบ” และ “ข้อเสนอแนะ” ในรายงานการตรวจสอบเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานนั้นควรนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง โดยพิจารณาว่า “ข้อตรวจพบ” เป็นความเสี่ยงที่ยังมีอยู่/จุดอ่อนของการควบคุมภายใน และนำ “ข้อเสนอแนะ” มาใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน

9. การจัดทำรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบฯ ข้อ 6

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 ระบุว่า

“ให้ผู้รับตรวจรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณหรือปีปฏิทิน แล้วแต่กรณี เว้นแต่การรายงานครั้งแรกให้กระทำภายในสองร้อยสี่สิบวันนับจากวันวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ทำความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจที่ใช้ยังมีมาตรฐานตามระเบียบนี้หรือไม่

(2) รายงานผลการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งข้อมูลสรุปผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในประกอบด้วย

- (ก) สภาพแวดล้อมของการควบคุม
- (ข) การประเมินความเสี่ยง
- (ค) กิจกรรมการควบคุม
- (ง) สารสนเทศและการสื่อสาร
- (จ) การติดตามประเมินผล

คู่มือการควบคุมภายใน ของ โรงงานไฟ กกรมสรรพสามิต

1. บทนำ

การจัดการระบบการควบคุมภายใน ตามระเบียบ คตง. ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 โรงงานไฟจะต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานที่ระเบียบ คตง. ดังกล่าว กำหนดไว้โดยจะต้องมีเนื้อหาข้อมูล ประกอบด้วย

1. สรุปรายการกิจและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญในระดับหน่วยงานรับตรวจและระดับกิจกรรม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยเฉพาะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ และจริยธรรมของผู้บริหารระดับสูง และบุคลากรในหน่วยรับตรวจ
3. ความเสี่ยงที่สำคัญที่ผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่สำคัญที่สำคัญ
5. ผู้รับผิดชอบประเมินผลการควบคุมภายใน และวิธีการติดตามประเมินผล

2. ความหมายของการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและบุคลากรของหน่วยงานจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจว่าอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

3.1 เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Operation Objectives) ได้แก่ ปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงาน

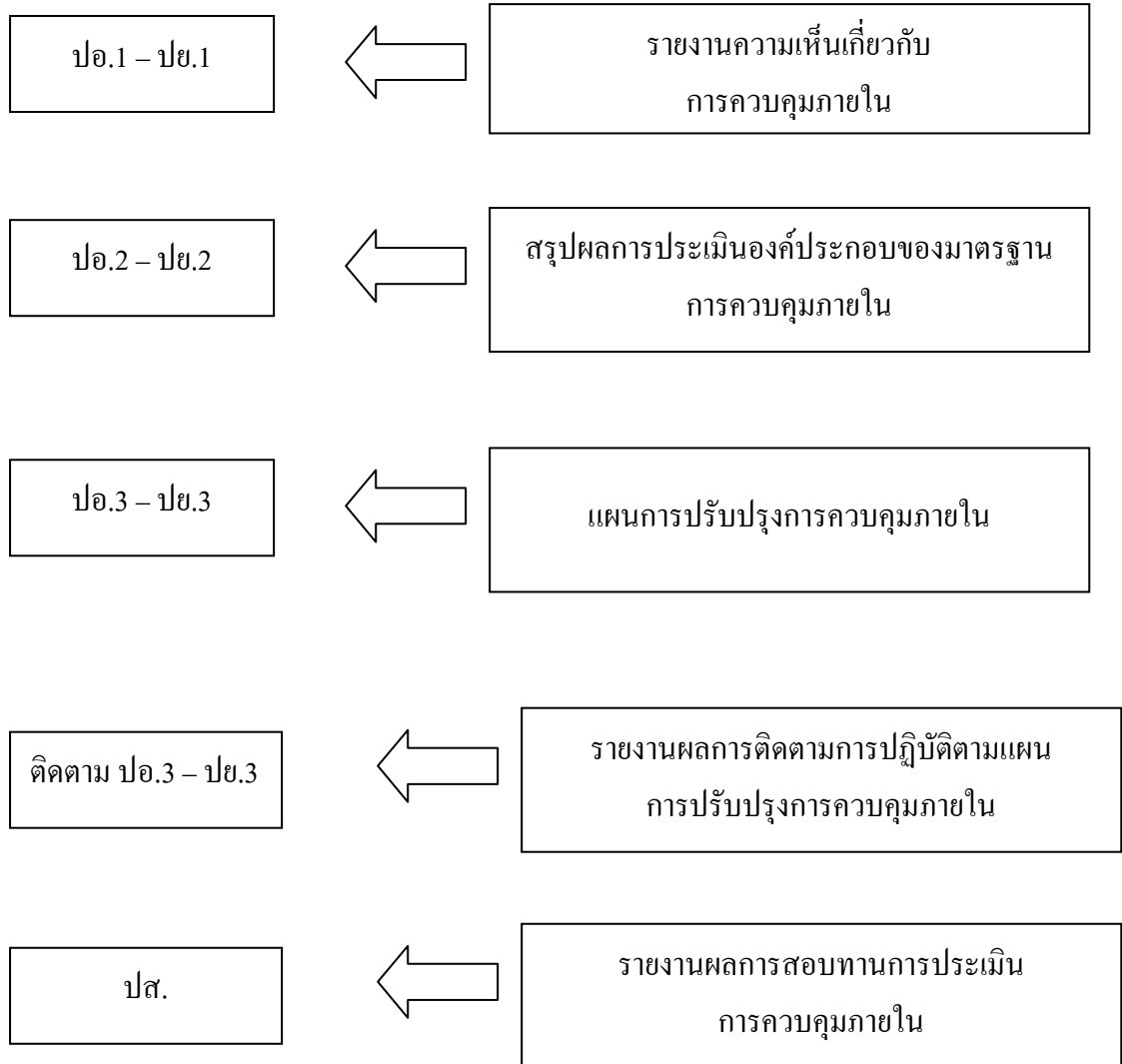
3.2 เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน (Financial Report Objectives) ได้แก่ การจัดทำรายงานทางการเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา

3.3 เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Objectives) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่หน่วยงานได้กำหนดขึ้น

3.4 เพื่อให้เกิดการวางแผนงานทางธุรกิจหรือแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Objectives) ที่เหมาะสม ป้องกันผลกระทบที่เกิดจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันจะนำไปสู่เป้าหมายที่มุ่งหวัง

(3) จุดอ่อนของระบบการควบคุมภายในพร้อมข้อเสนอแนะและแผนการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน”

นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดแบบการรายงานที่จำเป็นต้องใช้ในการรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบฯ ข้อ 6 ประกอบด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ต้องรายงานตามระเบียบฯ ข้อ 6 กับแบบการรายงานที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดได้ดังนี้

ข้อมูลที่ต้องรายงาน	ระดับหน่วยงาน	ระดับองค์กร
ความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายใน	ปย.1	ปอ.1
ข้อมูลสรุปผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ปย.2	ปอ.2
จุดอ่อนของระบบการควบคุมภายใน	ปย.3	ปอ.3
แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน	ติดตาม – ปย.3	ติดตาม – ปอ.3 ปส.

งวดการรายงาน

ในงวดแรกจะต้องส่งรายงานให้กับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบ ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2547

สำหรับงวดต่อไป ให้ส่งรายงานภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ หรือปีปฏิทินแล้วแต่กรณี

- หน่วยงานที่มีรอบระยะเวลาบัญชีตามปีงบประมาณ – ให้ส่งรายงานภายในภายในวันที่ 29 ธันวาคม ของแต่ละปี
- หน่วยงานที่มีรอบระยะเวลาบัญชีตามปีปฏิทิน – ให้ส่งรายงานภายใน 31 มีนาคม ของปีถัดไป

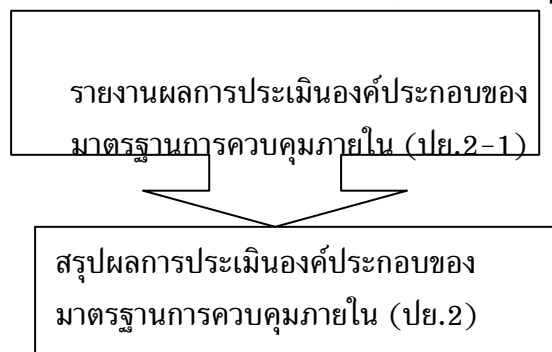
10. ขั้นตอนในการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

องค์กร คือ กลุ่มของหน่วยงานที่ทำงานร่วมกัน การจัดทำรายงานการควบคุมภายในระดับองค์กรจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อแต่ละหน่วยงานในองค์กรได้จัดทำรายงานการควบคุมภายในของหน่วยงานตนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ขั้นตอนในการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน จึงต้องเริ่มต้นจากระดับหน่วยงาน

★ การจัดทำรายงานการควบคุมภายในระดับหน่วยงาน

ขั้นตอนที่ 1

ประเมินแต่ละองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

ตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดไว้ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งการติดตามประเมินผล

ดังนั้น ในแต่ละหน่วยงานจะต้องเริ่มต้นจากประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของแต่ละองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายในของหน่วยงานตน โดยใช้ “รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน (ปย.2-1)” ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีคำถามที่ให้อตอบใน

ลักษณะใช่/ไม่ใช่ มี/ไม่มี โดยคำถามจะแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ตามองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน (ปย.2-1)

ชื่อหน่วยงาน (ระดับส่วนงานย่อยของหน่วยรับตรวจ)

ประเด็นประเมิน (1)	ผลการประเมิน (2)			คำอธิบาย เพิ่มเติม (3)
	มี/ไม่มี	ไม่มี/ไม่ใช่	อื่นๆ	
1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม				
2. การประเมินความเสี่ยง				
3. กิจกรรมการควบคุม				
4. สารสนเทศและการสื่อสาร				
5. การติดตามประเมินผล				

หลังจากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้รับจากรายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน (ปย.2-1) มาสรุปลงใน “สรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน (ปย.2)”

สรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน (ปย.2)

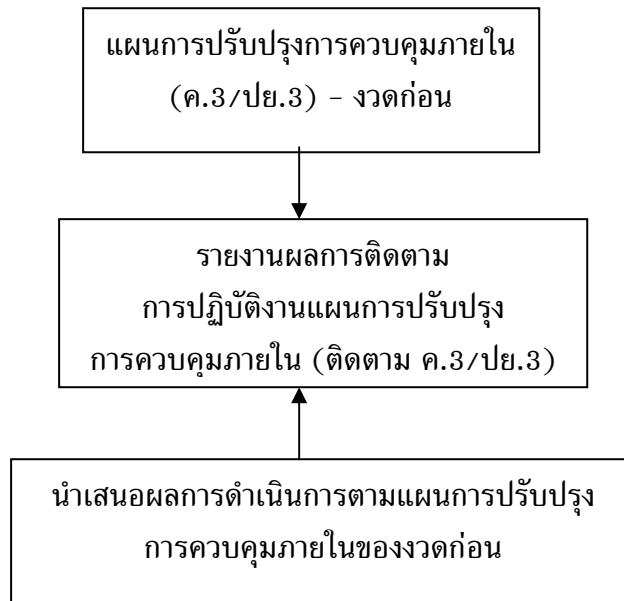
องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม	
2. การประเมินความเสี่ยง	
3. กิจกรรมการควบคุม	
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	
5. การติดตามประเมินผล	

สรุปผลการประเมิน : โครงสร้างการควบคุมภายในของ.....

ครบ 5 องค์ประกอบ ตามมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (อย่างไรก็ตามมีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงการควบคุมภายในดังนี้)

ขั้นตอนที่ 2

ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของงวดก่อน

ในขั้นตอนนี้ เริ่มต้นจากการนำแผนการปรับปรุงภายในที่ได้จัดทำไว้ในงวดก่อน (ค.3 สำหรับงวดแรก และ ปย.3 สำหรับงวดต่อไป) มาติดตามผลการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว โดยประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

★ หน่วยงานได้ดำเนินการตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของงวดก่อนหรือไม่

★ สถานการณ์ดำเนินการเป็นอย่างไร

★ เมื่อปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในแล้ว สามารถลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่

หลังจากนั้น จึงสรุปผลการติดตามลงใน “รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (ติดตาม – ค.3 สำหรับงวดแรก และติดตาม – ปย.3 สำหรับงวดต่อไป)”

แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (งวดก่อน)			
กิจกรรม :			ค.3/ปย.3
วัตถุประสงค์ :			
จุดอ่อนของการควบคุมภายใน	แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน	ผู้รับผิดชอบ/กำหนดเสร็จ	การติดตามประเมินผล

รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน				
กิจกรรม :				ติดตามค.3/ปย.3
วัตถุประสงค์ :				
จุดอ่อนของการควบคุมภายใน	แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน	ผู้รับผิดชอบ/กำหนดเสร็จ	สถานะ* ดำเนินการ	วิธีการติดตามประเมินผล/สรุปผลการประเมิน*

รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน				
กิจกรรม :				ติดตาม ค.3/ปย.3
วัตถุประสงค์ :				
จุดอ่อนของการควบคุมภายใน	แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน	ผู้รับผิดชอบ/กำหนดเสร็จ	สถานะ* ดำเนินการ	วิธีการติดตามประเมินผล/สรุปผลการประเมิน*

สถานะดำเนินการ

- ★ ดำเนินการเสร็จตามแผน
- ✓ ดำเนินการเสร็จแต่ล่าช้ากว่าแผน
- ✗ ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ
- อยู่ระหว่างดำเนินการ

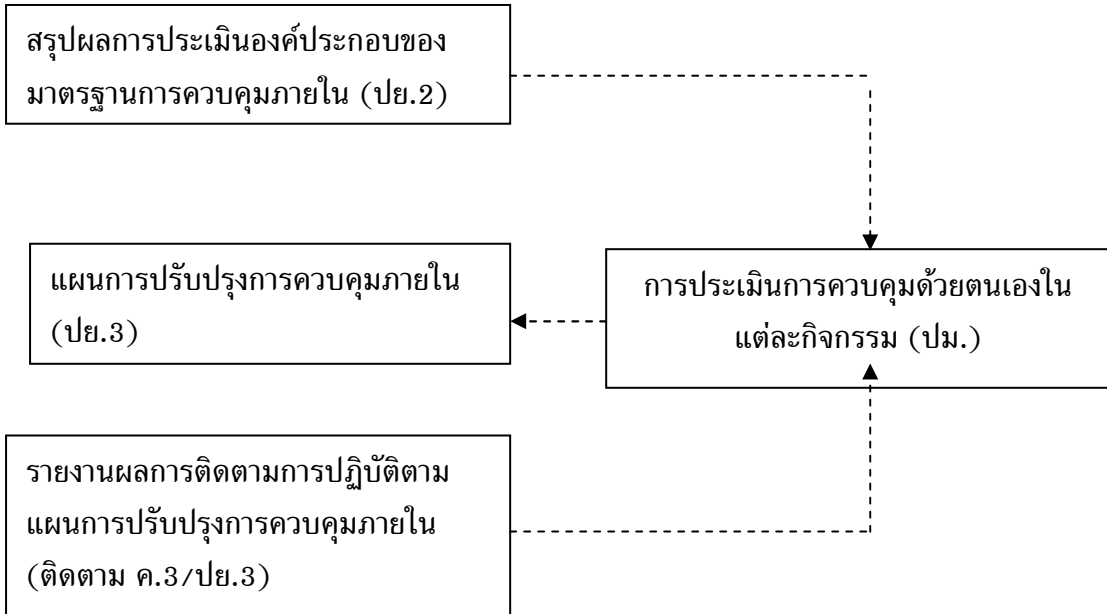
สรุปผลการประเมิน

- ผลการดำเนินการสามารถ
- ลดจุดอ่อนของการควบคุม
- สาเหตุที่ยังไม่ได้ดำเนินการ
- ความคืบหน้าของการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3

พิจารณาความเพียงพอและเหมาะสมของการควบคุมภายใน

1

2

ในขั้นตอนนี้ จะมุ่งเน้นที่การประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของตน โดยการนำผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน (ปย.2) มาพิจารณาควบคู่ไปกับ ผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (ติดตาม – ค.3/ติดตาม – ปย.3) ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบ การสอบทาน และการประเมินผลต่างๆ และข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามผล ในระหว่างการปฏิบัติงาน และประเมินว่าในแต่ละกิจกรรมยังคงมีจุดอ่อนของการควบคุมภายในหรือ ความเสี่ยงที่ยังหลงเหลืออยู่หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และควรกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข หรือไม่ อย่างไร เมื่อใด โดยใคร หลังจากนั้น จึงรวบรวมผลการประเมินลงในแบบการประเมินการ ควบคุมภายใน (ปม.)

แบบประเมินการควบคุมภายใน (ปม.)

กิจกรรม :

วัตถุประสงค์ :

ความเสี่ยง	การควบคุม ภายในที่มีอยู่	จุดอ่อนการ ควบคุมภายใน	งวดที่พบ	แผนการปรับปรุง การควบคุมภายใน	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ
				← ปย.3 →	

ผลการประเมินการควบคุมภายใน ตามแบบ ปม. ที่มีจุดอ่อนของการควบคุมหรือความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ และจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้นำมาบันทึกไว้ในแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (ปย.) เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาที่จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเสร็จ

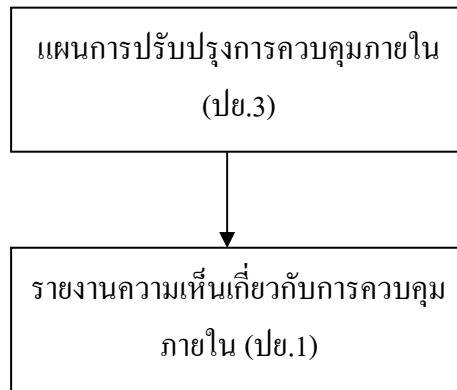
แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (ปย.3)

วัตถุประสงค์ ของ การควบคุม	จุดอ่อนของ การควบคุม ภายใน	งวดที่พบ	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ

ลายมือชื่อ/ตำแหน่ง/วันที่

ขั้นตอนที่ 4

จัดทำความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 – 3 แล้ว ในขั้นตอนสุดท้ายให้จัดทำ “รายงานความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (ปย.1)” โดยนำข้อมูลจากแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (ปย.3) มาใช้ในการระบุจุดอ่อนของการควบคุมภายในที่สำคัญ

หนังสือรับรองการควบคุมภายในของผู้บริหารระดับส่วนงานย่อย
(ตามระเบียบฯ ข้อ 6)

เรียน (หัวหน้าส่วนราชการ / ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร)

การประเมินการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยรับตรวจ) สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ได้ดำเนินการตาม
แนวทางการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งกำหนดอยู่ใน
เอกสารคำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่า
ด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ข้อ 6 ระบบการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วย
รับตรวจ) ได้จัดทำให้มีขึ้นตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนด
มาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการ
ดำเนินงานของ (ชื่อหน่วยรับตรวจ) จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและ
ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของการใช้ทรัพยากรซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือ
ลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ด้านความเชื่อถือได้ของ
รายงานทางการเงินและการดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ
รัฐมนตรี และนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร

แนวคิดของการสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลรวมถึงความมั่นใจจะได้รับผลอย่างคุ้มค่าตาม
ต้นทุนที่ใช้ โดยระบบการควบคุมภายในดังกล่าวได้ประมาณการและใช้ดุลยพินิจในการประเมินประโยชน์
ที่จะได้จากการมีระบบการควบคุมภายในกับค่าใช้จ่ายของระบบฯ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายไม่ควรเกินประโยชน์ที่
จะได้รับซึ่งรวมถึงการลดความเสี่ยงที่ทำให้หน่วยงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด นอกจากนี้อาจเกิด
ข้อผิดพลาดหรือความเสียหาย และความผิดปกติที่ไม่อาจสืบทราบได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดที่แฝงอยู่ใน
การควบคุมภายในซึ่งรวมถึงโอกาสของการหลีกเลี่ยงหรือละเลยการควบคุม รวมทั้งข้อจำกัดด้าน
ทรัพยากร ด้านกฎหมาย หรือเกี่ยวกับกฎระเบียบของทางราชการ อีกทั้งประสิทธิผลของการควบคุม
อาจเปลี่ยนไปตามเวลาเนื่องจากสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป

จากผลการประเมินดังกล่าวเชื่อว่าการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยรับตรวจ) สำหรับงวดตั้งแต
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด มีความเพียงพอและ
บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ตามที่กล่าวในวรรคแรกภายใต้ข้อจำกัดความวรรคสองอย่างไร
ก็ตาม ยังคงมีจุดอ่อนที่มีนัยสำคัญ ดังนี้

- 1.....

.....

 2.....

ทั้งนี้ได้แนบแผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน และรายงานการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของงวดก่อน รวมทั้งสรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายในมาพร้อมนี้แล้ว

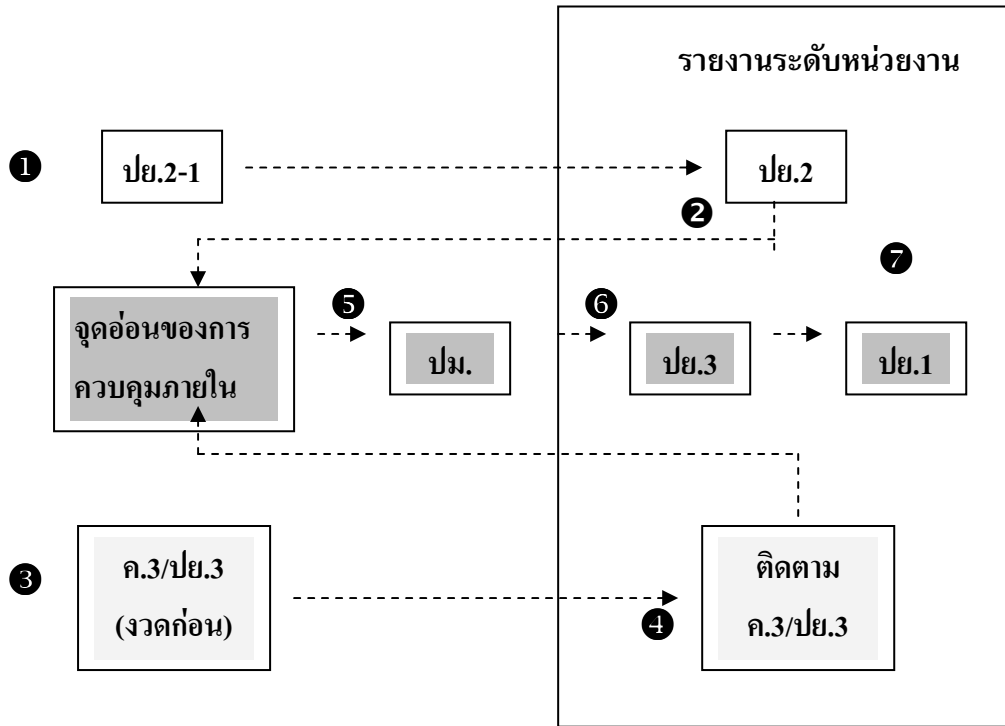
ลงชื่อ.....

(ชื่อ หัวหน้าหน่วยงาน)

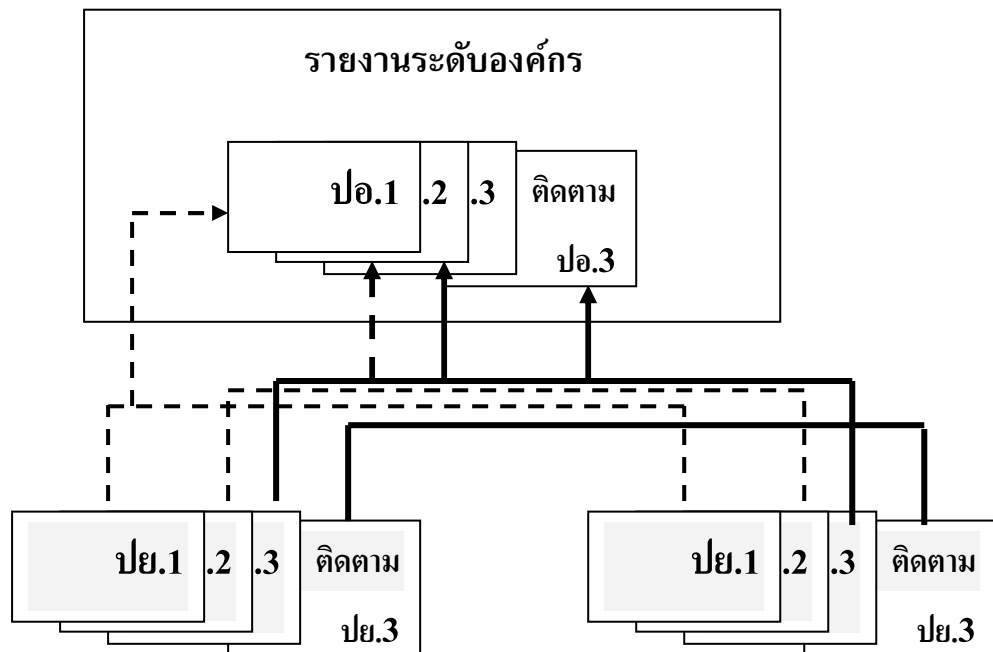
ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปขั้นตอนในการจัดทำรายงานการควบคุมภายในระดับหน่วยงานได้ดังนี้

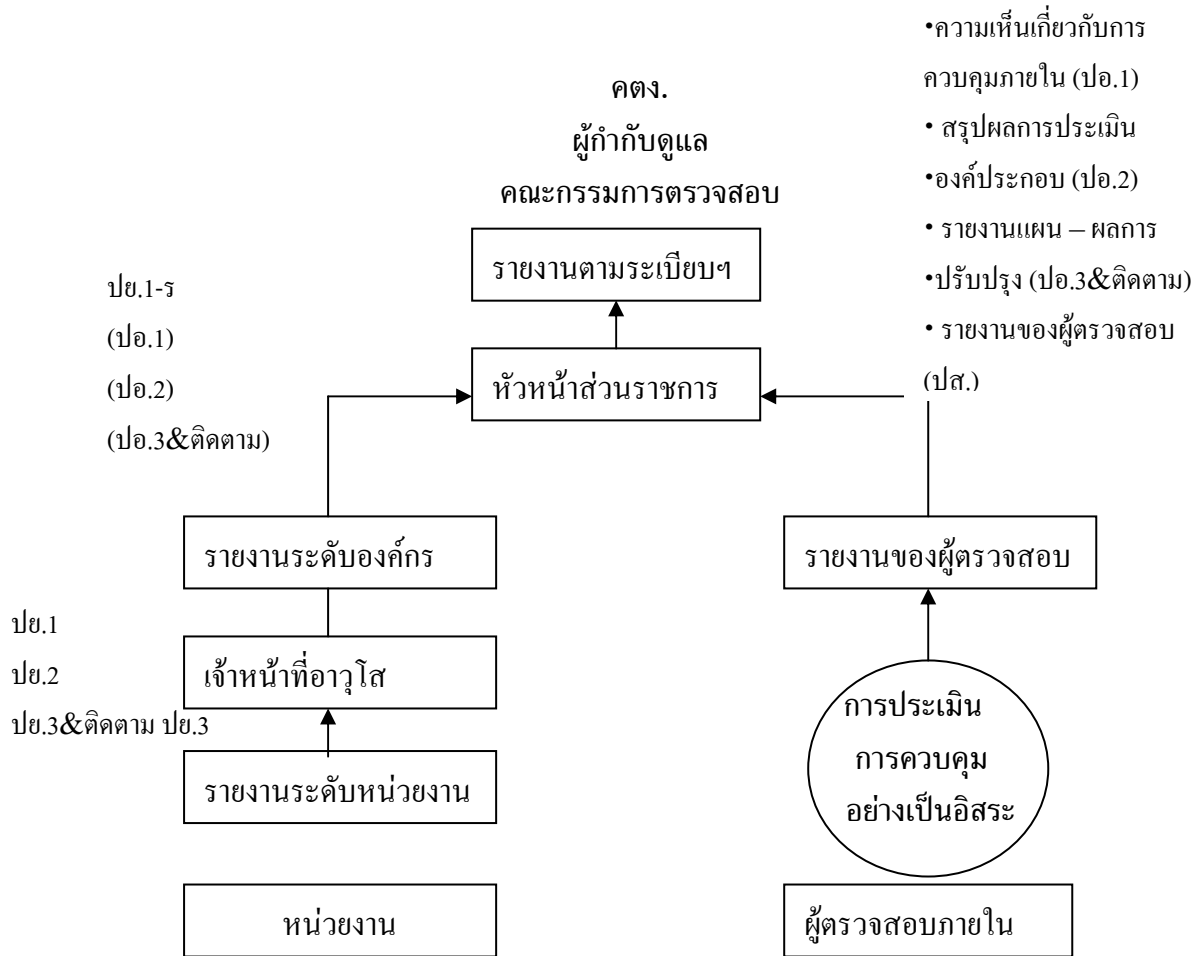
การจัดทำรายงานการควบคุมภายในองค์กร

การรวบรวมรายงานระดับหน่วยงาน -> ระดับองค์กร

หลังจากแต่ละหน่วยงานจัดทำรายงานการควบคุมภายในของหน่วยงานตนเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอต่อผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการประมวลผลในภาพรวม เพื่อจัดทำร่างรายงานในระดับ

องค์กร เสนอต่อเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส (ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการ/ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรให้รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกประเมินผลโดยรวม) พิจารณาควบคู่ไปกับการเห็นจากผู้ตรวจสอบภายใน

- ความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (ปอ.1)
- สรุปผลการประเมินองค์กรประกอบ (ปอ.2)
- รายงานแผน – ผลการปรับปรุง (ปอ.3&ติดตาม)
- รายงานของผู้ตรวจสอบ

★ การทำรายงานของผู้ตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่รับผิดชอบในการสอบทานการประเมินการควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าการประเมินผลการควบคุมภายในของฝ่ายบริหารเป็นไปอย่างเที่ยงธรรม โดยการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ ซึ่งอาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

- ◇ การสอบทานร่างรายงานในระดับองค์กรว่ามีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามที่ระเบียบฯ กำหนดหรือไม่
- ◇ การสอบทานการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่รายงานหรือไม่ เพียงใด

สำหรับการรายงานให้ใช้รูปแบบ “รายงานผลการสอบทานการประเมินการควบคุมภายในโดยผู้ตรวจสอบภายใน (ปส.)”

**รายงานการสอบทาน
การประเมินการควบคุมภายใน (ปส.)**

เรียน (หัวหน้าส่วนราชการ)

ข้าพเจ้าได้สอบทานการประเมินระบบการควบคุมภายในของ.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ตามแนวทางการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของ
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งกำหนดอยู่ในเอกสารคำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน
ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนด มาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544
ข้อ 6 การสอบทานได้ปฏิบัติอย่างระมัดระวัง รอบคอบและเหมาะสม ผลการสอบทานไม่พบว่า
.....ไม่ดำเนินการตามแนวทางการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในฯ ดังกล่าวและตาม
ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544
(อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตที่มีนัยสำคัญดังนี้)

ลายมือชื่อ/ตำแหน่ง/วันที่

11. ประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมภายใน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการควบคุมภายใน แม้จะอยู่ในวัตถุประสงค์หลักของการควบคุมภายใน
ดังกล่าวข้างต้น แต่จะแตกต่างกันไปขึ้นกับผู้บริหารให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ใดมากกว่ากัน
กล่าวคือบางหน่วยงานอาจเน้นเรื่องระวังป้องกันการทุจริต การรั่วไหล บางหน่วยงานเน้นการบรรลุ
วัตถุประสงค์ทางการบริหาร บางหน่วยงานอาจเน้นเรื่องการใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากร บาง
หน่วยงานอาจเน้นเรื่องรายงานถูกต้อง ซึ่งเป็นนโยบาย ทิศนคติ ลักษณะวัตถุประสงค์ของการควบคุมที่
กำหนดและปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลอยู่เสมอ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการ
ควบคุมภายในนอกจากจะลดความผิดพลาด ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแล้ว ยังทำให้การใช้ทรัพยากรและ
การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นด้วย

ภาคผนวก

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน
พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่สมควรกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในเพื่อให้หน่วยรับตรวจมีแนวทางในการจัดระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานและแก่การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของประเทศชาติโดยรวม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๕ (๓) (ก) (ค) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

- (๑) กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม
- (๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค
- (๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น
- (๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือตามกฎหมายอื่น
- (๕) หน่วยงานอื่นของรัฐ
- (๖) หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากหน่วยงานรับตรวจตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)
- (๗) หน่วยงานอื่นใดหรือกิจการที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ

“หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลหรือบังคับบัญชาผู้รับตรวจหรือหน่วยรับตรวจ

“ผู้รับตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บริหารระดับสูงผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้รับตรวจหรือผู้บริหารทุกระดับของหน่วยรับตรวจ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยรับตรวจ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินการของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงานซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหายการรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๔ ให้ผู้กำกับดูแล และหรือฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการนำมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินท้ายระเบียบนี้ไปใช้แนวทางสำหรับการจัดวางระบบควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

ข้อ ๕ ให้หน่วยรับตรวจจัดวางระบบการควบคุมภายในโดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในท้ายระเบียบนี้เป็นแนวทางให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ โดยอย่างน้อยต้องแสดงข้อมูลดังนี้

(๑) สรุปภารกิจและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญในระดับหน่วยรับตรวจ และระดับกิจกรรม

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยเฉพาะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรในหน่วยรับตรวจ

(๓) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

(๔) ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่สำคัญตาม (๓)

(๕) ผู้รับผิดชอบประเมินระบบการควบคุมภายใน และวิธีการติดตามประเมินผล

ให้หน่วยงานรับตรวจรายงานความคืบหน้าในการจัดวางระบบการควบคุมภายในต่อผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบของหน่วยรับตรวจ (ถ้ามี) ทุกหกสัปดาห์ พร้อมทั้งส่งสำเนาให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินด้วย เว้นแต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะขอให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖ ให้ผู้รับตรวจรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณหรือปีปฏิทิน แล้วแต่กรณี เว้นแต่การรายงานครั้งแรกให้กระทำภายในสองร้อยสี่สิบวันนับจากวันวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ทำความเห็นวาระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจที่ใช้อยู่มีมาตรฐานตามระเบียบนี้หรือไม่

(๒) รายงานผลการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งข้อมูลสรุปผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ประกอบด้วย

(ก) สภาพแวดล้อมของการควบคุม

(ข) การประเมินความเสี่ยง

- (ค) กิจกรรมการควบคุม
- (ง) สารสนเทศและการสื่อสาร
- (จ) การติดตามประเมินผล

(๓) จุดอ่อนของระบบการควบคุมภายในพร้อมข้อเสนอแนะและแผนการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

ข้อ ๗ ในกรณีหน่วยรับตรวจไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อ ๘ ในกรณีหน่วยรับตรวจมีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยไม่มีเหตุอันควร คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถเสนอข้อสังเกตและความเห็นพร้อมทั้งพฤติการณ์ของหน่วยรับตรวจสอบให้กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อนำหน่วยรับตรวจไปปฏิบัติ

ในกรณีกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาอันสมควร คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถรายงานต่อประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งไปยังคณะกรรมการการของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และแจ้งไปยังคณะกรรมการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ข้อ ๙ ให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรักษาการตามระเบียบนี้และให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ระเบียบนี้

ในกรณีมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอาจยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔

ปัญญา ตันติยวงศ์

(นายปัญญา ตันติยวงศ์)

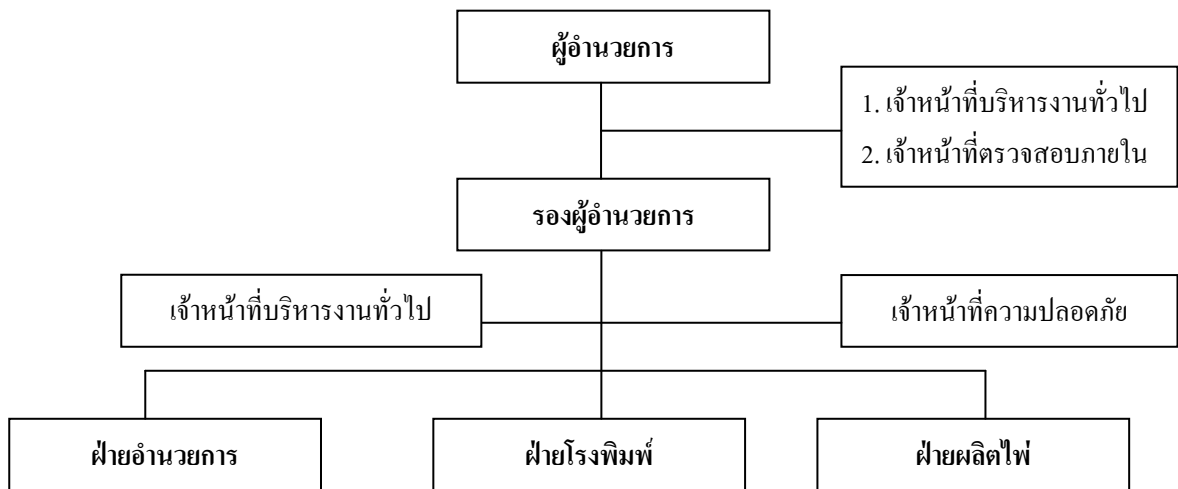
ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

โรงงานไฟ กทม. สรรพสามิต

การบริหารงาน

ปัจจุบันโรงงานไฟอยู่ภายใต้การควบคุมนโยบายของคณะกรรมการโรงงานไฟ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยอธิบดีกรมสรรพสามิต หรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นรองประธานกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคนเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการโรงงานไฟ เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า 3 คน เป็นกรรมการ แต่เมื่อรวมกันทั้งหมดแล้วต้องมีจำนวนไม่เกิน 11 คน

1. ส่วนธุรการและทรัพยากรบุคคล
2. ส่วนบัญชีและการเงิน
3. ส่วนพัสดุและอาคารสถานที่
4. ส่วนสารสนเทศและพัฒนาระบบ
5. ส่วนแผนงานและพัฒนารูทกิจ

1. ส่วนเตรียมการพิมพ์
2. ส่วนผลิตสิ่งพิมพ์

1. ส่วนผลิตไฟป้อน
2. ส่วนผลิตไฟตัวเล็ก
- ★ งานประทับตราไฟ

ภารกิจ

ฝ่ายอำนวยการ

1. ส่วนธุรการและทรัพยากรบุคคล

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบงานสารบรรณ โต๊ะตอบหนังสืองานประชุมคณะกรรมการ งานธุรการ งานสารสนเทศ งานบริหารบุคคล

ผู้รับผิดชอบ.....

(นางมนัสวี ไชยกาญจน์)

ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนธุรการและทรัพยากรบุคคล

2. ส่วนบัญชีและการเงิน

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบจัดทำงบกำไร-ขาดทุน งบการเงินและงบประมาณการลงทุนประจำปี ประมาณการรายได้และรายจ่ายประจำปี และการปิดบัญชีสิ้นปีงบประมาณจัดทำทะเบียนทรัพย์สินต่าง ๆ และจัดทำบัญชีค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน จัดทำข้อมูลทางด้านงบการเงินและข้อมูลทางบัญชีให้กับโรงงานไฟฟ้ ตลอดจนงานเบิกจ่ายและรับเงิน

ผู้รับผิดชอบ.....

(นางสาวพรณี จำปาศรี)

ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนบัญชีและการเงิน

3. ส่วนพัสดุและอาคารสถานที่

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบการจัดหาจัดซื้อจัดจ้าง และการเก็บรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงงานไฟ รวมทั้ง การดูแลยานพาหนะและอาคารสถานที่

ผู้รับผิดชอบ.....

(นายวัชรินทร์ วงษ์วิโรจน์)

ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนพัสดุและอาคารสถานที่

4. ส่วนสารสนเทศและพัฒนาระบบ

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบการออกแบบพัฒนาและปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ในด้านระบบเครือข่าย ระบบฐานข้อมูล และการประสานเชื่อมโยงข้อมูลออกแบบปรับปรุง Website ให้บริการใช้ระบบ Internet และ Intranet ซ่อมบำรุงและพัฒนาเครื่องคอมพิวเตอร์

ผู้รับผิดชอบ.....

(นายกนิษฐ์ คิริวัฒน์)

ตำแหน่ง รักษาการหัวหน้าส่วนสารสนเทศ

และพัฒนาระบบ

5. ส่วนแผนงานและพัฒนารูทกิจ

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบงานในส่วนแผนงานและพัฒนารูทกิจ วิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางการผลิตและการตลาดสำหรับโรงงานไฟ จัดทำแผน กำกับติดตามประเมินผลตามแผนรวมทั้งการพัฒนาลาดด้านภายในและระหว่างประเทศ

ผู้รับผิดชอบ.....

(นางมณี วงษ์วิโรจน์)

ตำแหน่ง รักษาการหัวหน้าส่วนแผนงานและพัฒนารูทกิจ

ภารกิจ

ฝ่ายโรงพิมพ์

1. ส่วนเตรียมการพิมพ์

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบงานเตรียมการพิมพ์ต่าง ๆ เช่น การจัดหาวัสดุการเรียงพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ กราฟิก การถ่ายภาพทางการพิมพ์ การถ่ายเพลท ล้างเพลท การจัดวางรูปแบบการพิมพ์ การดำเนินการพิมพ์ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการพิมพ์

ผู้รับผิดชอบ.....

(นายนพดล รัตนสิงห์

ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนผลิตสิ่งพิมพ์ (แทน)

2. ส่วนผลิตสิ่งพิมพ์

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบงานดำเนินการพิมพ์ เพื่อผลิตสิ่งพิมพ์รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การพิมพ์เอกสาร สิ่งพิมพ์ การพิมพ์หนังสือ การพิมพ์แสตมป์ การตรวจพิสูจน์อักษร การดูแลรักษาซ่อมแซมเครื่องคอมพิวเตอร์

ผู้รับผิดชอบ.....

(นายสุทธิพงษ์ วันประเสริฐ)

ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนผลิตสิ่งพิมพ์

ภารกิจ

ฝ่ายผลิตไฟ

1. ส่วนผลิตไฟป๊อก

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบงานผลิตไฟป๊อก ซึ่งได้แก่ ไฟป๊อกกระดาษ ไฟป๊อกพลาสติก และไฟป๊อกพลาสติกขอบทอง โดยดำเนินการพิมพ์ ตัดสำหรับ คัดเลือกและบรรจุหีบห่อตลอดจนดูแลทำความสะอาดและบำรุงรักษาเครื่องพิมพ์และเครื่องมือ

ผู้รับผิดชอบ.....

(นายนพดล รัตนสิงห์)

ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนผลิตไฟป๊อก

2. ส่วนผลิตไฟตัวเล็ก

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบงานผลิตไฟผ่องไทย ไฟผ่องจีน ไฟจีนสี่สี โดยดำเนินการพิมพ์ ตัดถนอมไฟ ถอดไฟเข้าชุด ตัดมุมไฟ ดูแลบำรุงรักษา ทำความสะอาดเครื่องพิมพ์และเครื่องมือ

ผู้รับผิดชอบ.....

(นายรุ่งพิบูลย์ สว่างสุข)

ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนผลิตไฟตัวเล็ก

3. งานประทับตราไฟ

มีหน้าที่ดังนี้ :-

รับผิดชอบการประทับตราไฟที่นำเข้าจากต่างประเทศเบิกจ่ายแสตมป์ปิดไฟ ตรวจสอบ ตัดดวงและปิดสำหรับ รวมทั้งจัดทำบัญชีจำนวนไฟ และส่งมอบให้บริษัทผู้รับประโยชน์

ผู้รับผิดชอบ.....

(นางบุญมา ไทยเดชา)

ตำแหน่ง

เจ้าหน้าที่ควบคุมงาน

คำจำกัดความ

ระเบียบ คตง.	หมายถึง	ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544
หน่วยงาน	หมายถึง	โรงงานไฟฟ้ กรมสรรพสามิต
ส่วนงานย่อย	หมายถึง	หน่วยงานระดับส่วน
หัวหน้าหน่วยงาน	หมายถึง	ผู้อำนวยการโรงงานไฟฟ้ กรมสรรพสามิต
หัวหน้าส่วนงานย่อย	หมายถึง	หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าส่วน
การควบคุมภายใน	หมายถึง	กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแลฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยงานจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผล ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานรวมทั้งการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันความผิดพลาด การรั่วไหลและการทุจริต (Operation) 2. ความเชื่อถือได้ของข้อมูลรายงาน (Financial report) 3. การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ นโยบาย สัญญา ฯลฯ (Compliance)
การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน	หมายถึง	การติดตามการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมภายในระหว่างการปฏิบัติงาน อาจเรียกว่าการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง หรือประเมินผลแบบต่อเนื่อง
การประเมินผลเป็นรายครั้ง	หมายถึง	การประเมินที่มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นไปที่ประสิทธิผลของการควบคุม ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนดโดยขอบเขตและความถี่ในการประเมินผลครั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การประเมินความเสี่ยงและประสิทธิผลของวิธีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเป็นหลัก

สภาพแวดล้อมของการควบคุม	หมายถึง	ทัศนคติและการกระทำของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการควบคุมสภาพแวดล้อมของการควบคุมก่อให้เกิดระเบียบ วินัย และโครงสร้างเพื่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์หลักของการควบคุมสภาพแวดล้อมของการควบคุม
กิจกรรมการควบคุม	หมายถึง	นโยบายและวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรของหน่วยรับตรวจปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงและได้รับการสนองตอบโดยมีการปฏิบัติตาม
ความเสี่ยงหรือจุดอ่อน	หมายถึง	โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย
การควบคุมแบบแก้ไข	หมายถึง	เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องหรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต
สารสนเทศและการสื่อสาร	หมายถึง	เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการควบคุมโดยเฉพาะการบริหารแบบกระจายความรับผิดชอบที่ต้องการระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและรวดเร็ว ตัวอย่างความถูกต้องสมบูรณ์ สารสนเทศที่สะท้อนผลตามความเป็นจริงและมีรายละเอียดจำเป็นครบถ้วน
การประเมินความเสี่ยง	หมายถึง	เป็นองค์ประกอบที่สองของโครงสร้างการควบคุมภายในและเป็นเครื่องมือทางการบริหารอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารนิยมใช้ในปัจจุบัน
การแบ่งแยกหน้าที่	หมายถึง	การจัดแบ่งหน้าที่ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานเพื่อให้มีการสอบยันความถูกต้องสมบูรณ์ระหว่างกัน
การควบคุมแบบแก้ไข	หมายถึง	เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องหรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

คำย่อ

คตง.	หมายถึง	คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
สตง.	หมายถึง	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
แบบ ค.1	หมายถึง	รายงานความคืบหน้าในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน
แบบ ค.2	หมายถึง	ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ และกิจกรรมการควบคุม
แบบ ค.3	หมายถึง	แผนการปรับปรุงการควบคุมภายในในระดับหน่วยงานย่อย
แบบ ค.4	หมายถึง	แผนการปรับปรุงการควบคุมภายในระดับองค์กร
แบบ ปอ.1	หมายถึง	รายงานความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในของหัวหน้าหน่วยงาน
แบบ ปอ.2-1	หมายถึง	รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน
แบบ ปอ.2	หมายถึง	สรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน
แบบ ปอ.3	หมายถึง	แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน
แบบติดตาม ปอ.3	หมายถึง	รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในในงวดก่อน (ถ้ามี)
แบบ ปส.	หมายถึง	รายงานผลการสอบทานการประเมินการควบคุมภายใน โดยผู้ตรวจสอบภายในของโรงงานไฟ
แบบ ปย.1	หมายถึง	หนังสือรับรองการควบคุมภายในของผู้บริหารระดับส่วนงานย่อย
แบบ ปย.2	หมายถึง	สรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน
แบบ ปย.2-1	หมายถึง	รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน
แบบ ปย.3	หมายถึง	แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (ส่วนงานย่อย)
แบบ ปม.	หมายถึง	แบบประเมินการควบคุมภายใน
แบบ ปย.1-ร	หมายถึง	หนังสือรับรองการควบคุมภายในของเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส

รายงานความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในของหัวหน้าหน่วยงาน
(ตามระเบียบ ฯ ข้อ 6)

เรียน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน/ผู้กำกับดูแล/คณะกรรมการตรวจสอบ

การประเมินการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยงาน) สำหรับงวดตั้งแต่วันที่..... เดือน.....พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ได้ดำเนินการตามแนวทางการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งกำหนดอยู่ในเอกสารคำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 ระบบการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยงาน) ได้จัดให้มีขึ้นตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของ (ชื่อหน่วยงาน) จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากร ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษา ทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ด้าน ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติรัฐมนตรี และนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร

แนวคิดของการสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลรวมถึงความมั่นใจจะได้รับผลอย่างคุ้มค่าตาม ต้นทุนที่ใช้ โดยระบบการควบคุมภายในดังกล่าวได้ประมาณการและใช้ดุลยพินิจในการประเมินประโยชน์ ที่จะได้จากกรณีระบบการควบคุมภายในกับค่าใช้จ่ายของระบบฯ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายไม่ควรเกินประโยชน์ที่จะ ได้รับซึ่งรวมถึงการลดความเสี่ยงที่ทำให้หน่วยงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด นอกจากนี้อาจเกิด ข้อผิดพลาดหรือความเสียหาย และความผิดพลาดที่ไม่อาจสืบทราบได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดที่แฝงอยู่ในการ ควบคุมภายในซึ่งรวมถึงโอกาสของการหลีกเลี่ยงหรือละเลยการควบคุม รวมทั้งข้อจำกัดด้านทรัพยากร ด้านกฎหมาย หรือเกี่ยวกับกฎระเบียบของทางราชการ อีกทั้งประสิทธิผลของการควบคุมอาจเปลี่ยนไปตาม เวลาเนื่องจากสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป

จากผลการประเมินดังกล่าวเชื่อว่าการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยงาน) สำหรับงวดตั้งแต่วันที่เดือน.....พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด มีความเพียงพอและบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ตามที่กล่าวในวรรคแรกภายใต้ข้อจำกัดตามวรรคสอง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีจุดอ่อนที่มีนัยสำคัญ ดังนี้:-

1.....

.....

2.....

.....

ทั้งนี้ได้แนบรายงานการสอบทานการประเมินการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายในแผนการ ปรับปรุงการควบคุมภายใน และรายงานการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของ งวดก่อน รวมทั้งสรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน มาพร้อมนี้แล้ว

ลงมือชื่อ.....

(หัวหน้าหน่วยงาน)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

หนังสือรับรองการควบคุมภายในของผู้บริหารระดับส่วนงานย่อย
(ตามระเบียบ ฯ ข้อ 6)

เรียน

การประเมินการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยงาน) สำหรับงวดตั้งแต่วันที่..... เดือน.....พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ได้ดำเนินการตามแนวทางการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งกำหนดอยู่ในเอกสารคำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 ระบบการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยงาน) ได้จัดให้มีขึ้นตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของ (ชื่อหน่วยงาน) จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากร ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษา ทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติรัฐมนตรี และนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร

แนวคิดของการสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลรวมถึงความมั่นใจจะได้รับผลอย่างคุ้มค่าตาม ต้นทุนที่ใช้ โดยระบบการควบคุมภายในดังกล่าวได้ประมาณการและใช้ดุลยพินิจในการประเมินประโยชน์ ที่จะได้จากการมีระบบการควบคุมภายในกับค่าใช้จ่ายของระบบฯ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายไม่ควรเกินประโยชน์ที่จะ ได้รับซึ่งรวมถึงการลดความเสี่ยงที่ทำให้หน่วยงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด นอกจากนี้อาจเกิด ข้อผิดพลาดหรือความเสียหาย และความผิดพลาดที่ไม่อาจสืบทราบได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดที่แฝงอยู่ในการ ควบคุมภายในซึ่งรวมถึงโอกาสของการหลีกเลี่ยงหรือละเลยการควบคุม รวมทั้งข้อจำกัดด้านทรัพยากร ด้านกฎหมาย หรือเกี่ยวกับกฎระเบียบของทางราชการ อีกทั้งประสิทธิผลของการควบคุมอาจเปลี่ยนไปตาม เวลาเนื่องจากสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป

จากผลการประเมินดังกล่าวเชื่อว่าการควบคุมภายในของ (ชื่อหน่วยงาน) สำหรับงวดตั้งแต่วันที่เดือน.....พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด มีความเพียงพอและบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ตามที่กล่าวในวรรคแรกภายใต้ข้อจำกัดตามวรรคสอง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีจุดอ่อนที่มีนัยสำคัญ ดังนี้:-

1.....

.....

.....

2.....

.....

.....

ทั้งนี้ได้แนบรายงานการสอบทานการประเมินการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายในแผนการ ปรับปรุงการควบคุมภายใน และรายงานการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของ งวดก่อน รวมทั้งสรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน มาพร้อมนี้แล้ว

ลงมือชื่อ.....

(หัวหน้าหน่วยงาน)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

องค์ประกอบของ การควบคุมภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
1. สภาพแวดล้อมของ การควบคุม					
	การกำหนดข้อกำหนดด้าน จริยธรรมอย่างชัดเจนและแจ้งให้ บุคลากรทุกคนทราบ				
	โครงสร้างการจัดองค์กร และสาย การบังคับบัญชาเหมาะสมกับขนาด และลักษณะการดำเนินงาน				
	บุคลากรในหน่วยงานมีจำนวน เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณ งาน				
	การกำหนดอำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน โดยจัดทำคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) และคุณสมบัติ เฉพาะตำแหน่ง (Job Specification) ครอบคลุมทุกตำแหน่งงาน				
	บุคลากรมีความรู้ ทักษะและ ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับ มอบหมาย				

องค์ประกอบของ การควบคุมภายใน	ประเด็นการประเมิน	มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	คำอธิบาย/หมายเหตุ
	การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากรทุก ระดับอย่าง สม่ำเสมอ				
	มาตรฐานการประเมินผล การปฏิบัติงานชัดเจนและเป็นธรรม				
2. การประเมินความเสี่ยง					
	การกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์ ขององค์กรอย่างชัดเจนเป็นลาย ลักษณ์อักษร				
	วัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม สอดคล้องกับภารกิจและ วัตถุประสงค์ขององค์กร				
	การจัดทำประมาณการทรัพยากรที่ จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการตาม วัตถุประสงค์				
	หน่วยงานประเมินความเสี่ยงใน กิจกรรมที่ตนรับผิดชอบโดย สม่ำเสมอ				

องค์ประกอบของ การควบคุมภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
3. กิจกรรมการควบคุม					
	การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อย่างชัดเจนเป็นลักษณะอักษรและ ครอบคลุมทุกกระบวนการปฏิบัติงาน				
	การทบทวนความเหมาะสมของ แนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป				
	การกำหนดระดับและขอบเขตของ อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติอย่าง ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร				
	การกำหนดขอบเขตของงานอย่าง ชัดเจนว่าเริ่มต้นและสิ้นสุด ณ จุดใด เพื่อให้การประสานงานระหว่าง หน่วยงานมีความชัดเจนไม่เกิดความ สับสน				
4. สารสนเทศและการสื่อสาร					
- ความครอบคลุมของ ข้อมูล	การรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ใน การวางแผน การตัดสินใจและการ ปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับความ ต้องการของผู้ใช้อย่างครบถ้วน				
- การใช้ประโยชน์จาก ข้อมูล	การนำข้อมูลที่รวบรวมมาใช้ในการ วางแผน การตัดสินใจและการ ปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ				
องค์ประกอบของการควบคุม	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ

ภายใน		มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
- ความทันเวลาของข้อมูล	ข้อมูลที่รวบรวมได้รับการ ทบทวนปรับเปลี่ยนให้เป็น ปัจจุบันอยู่เสมอ				
- ความถูกต้องของข้อมูล	การสอบยืนยันความถูกต้องของ ข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ ทำงานเกี่ยวเนื่องกัน				
	การกำหนดแบบฟอร์มในการ จัดเก็บและการรายงานข้อมูล ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้ ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน				
- การสื่อสารภายใน หน่วยงาน	การจัดให้มีการประชุมร่วมกัน ระหว่างหัวหน้าหน่วยงานกับ ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบ ปัญหาหรืออุปสรรคในการ ปฏิบัติงานและค้นหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาและ อุปสรรค				

องค์ประกอบของการควบคุม ภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
	การจัดให้มีช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้ทราบความคิดเห็นและ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ				
	การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การร้องเรียนและการแสดง ความเห็นเกี่ยวกับการ การปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลที่ได้ รับมาประกอบการพิจารณา ในการดำเนินการเรื่องต่างๆ				
- การสื่อสารภายนอก หน่วยงาน	การจัดให้มีช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้ทราบความคิดเห็น หรือ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ จาก บุคคลภายนอก				
	การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การร้องเรียนและการแสดง ความเห็นเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ อย่าง สม่ำเสมอ และนำข้อมูลที่ได้ รับมาประกอบการพิจารณาใน การดำเนินการเรื่องต่างๆ				

องค์ประกอบของการควบคุม ภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
5. การติดตามประเมินผล					
- การติดตามผล	การติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ทั้งในเชิงปริมาณ เวลา และคุณภาพ				
	การกำหนดให้มีการชี้แจงสาเหตุที่กำหนดงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณา กำหนดแนวทางในการดำเนินการแก้ไข				
	การปรับปรุงและแก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ				

องค์ประกอบของการควบคุม ภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
- การประเมินผล	การประเมินและติดตามผล การดำเนินงานกิจกรรมโดยหน่วยงาน ตรวจสอบภายใน/หน่วย ประเมินผลและผู้ตรวจสอบ/ผู้ ประเมินจากภายนอก				

ชื่อผู้ประมวล

ตำแหน่ง

วันที่

ชื่อหน่วยงาน โรงงานไฟ ธรรมสรพสามิต
สรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน
ณ วันที่ เดือน พ.ศ

องค์ประกอบการควบคุมภายใน (1)	ผลการประเมิน/ข้อสรุป (2)
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	
- การกำหนดข้อกำหนดทางด้านจริยธรรม	
- โครงสร้างการจัดองค์กรและสายการบังคับบัญชา	
- บุคลากรในหน่วยงานมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณงาน	
- การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน โดยจัดทำคำบรรยายลักษณะงาน(Job Description) และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (Job Specification) ครอบคลุมทุกตำแหน่งงาน	
- บุคลากรมีความรู้ ทักษะ และความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย	
- การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ	
- มาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานชัดเจนและเป็นธรรม	

องค์ประกอบการควบคุมภายใน (1)	ผลการประเมิน/ข้อสรุป (2)
2. ประเมินความเสี่ยง	
- การกำหนดภารกิจ/วัตถุประสงค์ขององค์กร	
- วัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมสอดคล้องกับภารกิจ/ วัตถุประสงค์ขององค์กร	
- การจัดทำประมาณการทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการ ดำเนินการตามวัตถุประสงค์	
- การกำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงในกิจกรรมที่ตน รับผิดชอบโดยสม่ำเสมอ	
3. กิจกรรมการควบคุม	
- การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและ ครอบคลุมในทุกกระบวนการปฏิบัติงาน	
- การทบทวนแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	
- การกำหนดระดับและขอบเขตของอำนาจหน้าที่ในการ อนุมัติ	
- การกำหนดขอบเขตของงานอย่างชัดเจนว่าเริ่มต้นและ สิ้นสุด ณ จุดใด เพื่อให้การประสานงานระหว่าง หน่วยงานมีความชัดเจนไม่เกิดความสับสน	

องค์ประกอบการควบคุมภายใน (1)	ผลการประเมิน/ข้อสรุป (2)
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	
- การรวบรวมข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในการวางแผนการตัดสินใจ และการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อย่างครบถ้วน	
- การนำข้อมูลที่รวบรวมมาใช้ในการวางแผนการตัดสินใจ และการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ	
- ข้อมูลที่รวบรวมได้รับการทบทวนปรับเปลี่ยนให้เป็นปัจจุบันเสมอ	
- การสอบย้อนความถูกต้องของข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกัน	
- การกำหนดแบบฟอร์มในการจัดเก็บและการรายงานข้อมูลให้เป็นรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน	
- การจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานกับผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานและค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค	
- การจัดให้มีช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้ทราบความคิดเห็นและเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ	
การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาในการดำเนินการเรื่องต่างๆ	
- การจัดให้มีช่องทางการสื่อสารเพื่อให้ทราบความคิดเห็นหรือเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ จากบุคคลภายนอก	

องค์ประกอบการควบคุมภายใน (1)	ผลการประเมิน/ข้อสรุป (2)
- การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนและการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและนำข้อมูลที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาในการดำเนินการเรื่องต่างๆ	
5. การติดตามประเมินผล	
- การติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน	
- การกำหนดให้มีการชี้แจงสาเหตุที่การดำเนินงานคลาดเคลื่อน ไปจากเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้	
- การกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีข้อบกพร่องให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสม่ำเสมอ	
- การประเมินผลโดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน หน่วยงานประเมินผล และผู้ตรวจสอบ/ผู้ประเมินจากภายนอก	

สรุปผลการประเมิน :- โครงสร้างการควบคุมภายในของ.....

ครบ 5 องค์ประกอบ ตามมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตามมีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงการควบคุมภายใน ดังนี้

ชื่อผู้รายงาน

ตำแหน่ง

วันที่

ชื่อหน่วยงาน

รายงานผลการติดตามการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในของงวดก่อน-ระดับส่วนงานย่อย

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ..... ถึงวันที่ เดือน พ.ศ.....

วัตถุประสงค์ของการควบคุม (1)	จุดอ่อนของการควบคุมหรือความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ (2)	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน (3)	การปรับปรุง (4)	กำหนดเสร็จผู้รับผิดชอบ (5)	สถานะการดำเนินงาน (6)	วิธีติดตามและสรุปผลการประเมิน/ข้อคิดเห็น (7)

* สถานะการดำเนินการ

★ = ดำเนินการแล้ว เสร็จตามกำหนด

√ = ดำเนินการแล้ว เสร็จล่าช้ากว่ากำหนด

X = ยังไม่ดำเนินการ

0 = อยู่ระหว่างดำเนินการ

ลงลายมือชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ชื่อหน่วยงาน

แผนการปรับปรุงการควบคุมภายในส่วนงานย่อย

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ. ถึงวันที่ เดือน พ.ศ.

วัตถุประสงค์ ของการควบคุม (1)	จุดอ่อนของการควบคุม หรือความเสี่ยงที่ฝังมีอยู่ (2)	งวด / เวลาที่ พบจุดอ่อน (3)	การปรับปรุง (4)	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ (5)	หมายเหตุ (6)

ชื่อผู้จัดทำ.....
ตำแหน่ง.....
วันที่...../...../.....

แบบ ปม.

ชื่อหน่วยงาน

แบบประเมินการควบคุมภายใน

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่..... เดือน พ.ศ..... ถึงวันที่ เดือน..... พ.ศ.....

(1)วัตถุประสงค์ของ การควบคุม (กิจกรรมและ วัตถุประสงค์)	(2) ความเสี่ยง	(3) การควบคุมภายในที่มีอยู่	(4) จุดอ่อนของการควบคุม ภายใน	(5) การปรับปรุงการควบคุม	(6) กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ

ชื่อผู้จัดทำ.....

ตำแหน่ง

วันที่

รายงานผลการสอบทานการประเมินการควบคุมภายใน
ตามระเบียบฯ ข้อ 6 โดยผู้ตรวจสอบภายใน

เรียน (หัวหน้าส่วนราชการ / ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน)

ข้าพเจ้า...(หรือชื่อหน่วยตรวจสอบภายใน).... ได้สอบทานการประเมินระบบการควบคุมภายในของ..(ชื่อหน่วยรับตรวจ).....สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... ตามแนวทางการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งกำหนดอยู่ในเอกสารคำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 การสอบทานได้ปฏิบัติอย่างระมัดระวังรอบคอบและเหมาะสม ผลการสอบทานไม่พบว่า...(ชื่อหน่วยรับตรวจ)..... ไม่ดำเนินการตามแนวทางการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในฯ ดังกล่าวและตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 อย่างไรก็ดี ตามมีข้อสังเกตที่มีนัยสำคัญ ดังนี้

.....
.....
.....

ลายมือชื่อ.....

(ชื่อ ผู้ตรวจสอบภายใน)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลายมือชื่อ.....

(ชื่อ ผู้มีตำแหน่งสูงสุดในหน่วยตรวจสอบภายใน - ถ้ามี)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....